

DR. VINCAS BARTUSEVIČIUS – MOKSLO PREMIJOS LAUREATAS

2015 m. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos teikiamos premijos užsienio lietuviams už tarptautinio lygio mokslo pasiekimus ir bendradarbiavimą su Lietuva atiteks Vokietijoje gyvenantčiam istorikui Vincui Bartusevičiui, psichologui Linui A. Bieliauskui iš JAV bei trims fizikams – Ispanijoje dirbančiam Kęstučiui Staliūnui, Dariui Čeburniui iš Airijos ir JAV gyvenančiam Remigijui Gaškai. Sveikiname visus penkis laureatus ir siūlome artimau susipažinti su istoriku, lietuviškos veiklos šviesuoliu dr. Vincu Bartusevičiumi.

Vokietijos lietuvių bendruomenės Romuvos apylinkėje šventė – Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija paskyrė šios apylinkės nariui dr. Vincui Bartusevičiui 2015 m. mokslo premiją už viso gyvenimo nuopelnus mokslui ir pasiekimus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje humanitarinių ir socialinių mokslų srityse. Tai didžiulė šventė ir džiaugsmas ne tik Romuvos apylinkei, bet visos Vokietijos bei pasaulio lietuviams..

Gimė V.Bartusevičius 1939 m. Lietuvoje, Vilkaviškyje. Artėjant frontui, 1944 m.kartu su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Lankė pradines ir pagrindines lietuvių bei vokiečių mokyklas Eckernfördėje, Flensburge ir Lübecke. Nuo 1953 iki 1959 mokėsi Vasario 16-osios gimnazijoje Hüttenfelde, išlaikė abitūros egzaminus. Studijavo Miuncheno ir Tiubingeno universitetuose sociologijos, visuotinės istorijos ir psichologijos mokslus.1966 m. apsigynė Magister Artium sociologo diplomą Tiubingeno universitete. Po diplomo apsigynimo iki 1974 m. dirbo Vokietijos lietuvių bendruomenės reikalų vedėju ir leidinio "Informacijos" redaktoriumi, dėstė visuotinės ir Lietuvos istorijos bei visuomenės mokslus Vasario 16-osios gimnazijoje, buvo gimnazijos Kuratorijos reikalų vedėjas. Nuo 1974 m. dr.V. Bartusevičius pradėjo mokytojauti Wittlicho profesinėse mokyklose, dėstomi dalykai: visuomenės mokslas, istorija, ekonomika.

Nuo 1981-2003 m. dirbo Rheinland-Pfalz žemės aukštesnėje policijos mokykloje,dėstė Naujųjų laikų visuotinę istoriją, politiką, visuomenės mokslus, sociologiją, psichologiją. Dr.V.Bartusevičius buvo studijų tarėjas(Studienrat), vyr. studijų tarėjas (Oberstudienrat); 1980-1990 Wittlicho mokyklose visuomenės mokslų mokytojų konferencijos pirmininkas; Rheinland-Pfalz žemės istorijos ir visuomenės mokslų mokytojų sąjungos narys-steigėjas ir jos valdybos narys.

Dr.V. Bartusevičiaus didelės iniciatyvos ir patriotinių idėjų dėka 1981 m. Hüttenfelde įkurtas Lietuvių Kultūros Institutas (toliau -LKI) su centrine lituanistine biblioteka ir lietuvių archyvu. Tai – kultūros centras, tapęs reikšminga įstaiga Vokietijos lietuvių bendruomenėje ir visoje šalyje, nes jos veikla yra

išskirtinė, kūrybinga, inovatyvi, propaguojanti ir kviečianti išsaugoti ir gerbti Lietuvos kultūrą, istoriją, kalbą ir palaikanti tamprius bendradarbiavimo ryšius su Lietuva. Vienas LKI tikslų yra konferencijų su istorine-kultūrine-moksline programa rengimas, kurių metu siekiama suburti lietuvius išeivius, Lietuvoje gyvenančius lietuvius ir Lietuva besidominčius vokiškai kalbančius kitataučius bendram pokalbiui, nuomonių pasikeitimui, su Lietuva susijusių klausimų moksliniam nagrinėjimui, o taip pat skleisti esminę idėją, kad užsienyje gyvenantys ir Lietuvos mokslininkai turi dirbti kartu, stiprinant ir aiškinant Lietuvos kultūrinį-istorinį pagrindą. Jis yra metinių LKI mokslinių konferencijų (iki šiol 34) organizatorius ir moderatorius; LKI suvažiavimo darbų (iki šiol 25 leidiniai), LKI mažųjų raštų serijos (9 leidinėliai) leidėjas ir redaktorius. Dr.V.Bartusevičius nuo pat įsteigimo datos iki šiandien yra LKI instituto direktorius ir archyvo vedėjas.

1999 m. Vilniaus universitete dr.V.Bartusevičius apsigynė humanitarinių mokslų srities, istorijos krypties daktaratą tema "Lietuviai pabėgėliai Vokietijoje 1944 -1951".

Nuo pat studijų pradžios dr.V.Bartusevičius labai aktyviai įsijungė į Vokietijos lietuvių jaunimo veiklą. Buvo Vokietijos lietuvių studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas ir jos leidinėlio "Ateitin" redaktorius; Vokietijos lietuvių studentų sąjungos narys, VLB jaunimo sekcijos narys ir laikraštėlio "Jaunimo žodis" redaktorius, IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso akademinės programos komisijos pirmininkas.

1968-2011 m. buvo Vokietijos lietuvių bendruomenės Tarybos narys; buvo VLB valdybos narys ir vicepirmininkas, Fondo Vasario 16-osios gimnazijai remti valdybos vicepirmininku, VLB valdybos leidinio "Informacijos" redaktoriumi.

Nuo 2010 m. dr.V.Bartusevičius yra Vokietijos lietuvių bendruomenės Garbės pirmininkas.

Nuo 1966 m. iki šiol dr.V.Bartusevičius skaitė ir skaito paskaitas Europos lietuviškųjų studijų savaitėse, LKI suvažiavimuose, jaunimo seminaruose, VLB darbuotojų suvažiavimuose bei centriniuose renginiuose ir kt. lietuvių bei vokiečių konferencijose, kongresuose.

Dr.V.Bartusevičius savo aktyvia veikla stengiasi įtraukti kuo daugiau išeivijos lietuvių dalyvauti Lietuvos kultūriniame ir visuomeniniame gyvenime, ragina

išeivijos mokslininkus puoselėti lietuvybę, palaikyti ryšius su Lietuvos mokslo bendruomene, aktyviai dalyvauti užsienio lietuvių bendruomeninėje veikloje ir kartu dirbti, tiriant Lietuvos istoriją, propaguojant Lietuvos vardą pasaulyje.

Dr.V.Bartusevičius labai intensyviai reiškiasi spaudoje publikuodamas straipsnius apie Lietuvos išeivijos jaunimą, apie LKI uždavinius ir darbus, apie lietuvius pabėgelius Vokietijoje, apie Pasaulio lietuvių bendruomenės sudarymo problemas, apie Vokietijos lietuvių bendruomenę, išeivijos lietuvių redifiniciją ir kt. Su kitais autoriaiais išleido knygas: 2003m. "Holocaust in Litauen. Krieg, Judenmorde und Kollaboration in Litauen 1941", 2008 m. "Iš priklausomybės – į nepriklausomybę", 2009m. "Lietuvių pėdsakai Vokietijoje" ir kt.

2012 m. dr.V.Bartusevičius išleido knygą "Lietuviai DP stovyklose Vokietijoje 1945-1951 m." Ši knyga- tai traktatas apie Lietuvos egzodą, labai tragišką ir skausmingą Lietuvai laikotarpį, privertusį daugelį lietuvių palikti Tėvynę. Dr.V.Bartusevičius rašo "…Todėl svarbu, kad ir Lietuvą turėjusių nesavanoriškai apleisti tautos dalių likimas ir palikimas nenugrimztų užmarštin, o išliktų tautos atmintyje" (p.11). Neįkainojamo dr.V.Bartusevičiaus kruopštaus ir atidaus darbo dėka ne savo valia Tėvynę apleistųjų likimas nenuėjo užmarštin.

Didelis dr.V.Bartusevičiaus nuopelnas-kultūrinių vertybių kūrimas, išsaugojimas ir paviešinimas bei aktyvus bendradarbiavimas su Lietuvos mokslo įstaigomis. Būdamas LKI direktoriumi, dr.V.Bartusevičius ex. officio, talkininkaujant sūnui Tomui, iš Šveicarijos į LKI archyvą pargabeno dr.A.Geručio (1905-1985) išsaugotą Lietuvos visuomenės veikėjo J.Gabrio (1880-1951) archyvą, kitus spausdinius ir Lietuvai brangias relikvijas;tik atsivėrus galimybėms siųsti į Lietuvą Vakarų pasaulio šalyse publikuotą užsienio lietuvių spaudą, dr.V.Bartusevičius Lietuvos Nacionalinei M.Mažvydo, Vilniaus universiteto, Lietuvos mokslo akademijos ir Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto bibliotekoms yra perdavęs išeivijoje leistas ir LKI saugotas mokslo knygas, brošiūras, žurnalus vokiečių ir lietuvių kalbomis. Lietuvos Nacionalinės bibliotekos generalinis direktorius R.Gudauskas ir šios bibliotekos Lituanikos skyriaus vedėja J.Budriūnienė rekomendacijoje dėl mokslo premijos paskyrimo dr.V.Bartusevičiui rašo” Dr. V.Bartusevičiaus mokslinė kompetencija ir ekspertinės konsultacijos buvo ir yra be galo naudingos Nacionalinei bibliotekai

rengiant Lietuvių išeivijos spaudos bibliografijos sąvadus. 2010-2012m. Lietuvos Nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai vykdant ES finansuojamą skaitmeninimo projektą, V.Bartusevičius svariai prisidėjo užtikrinant skaitmeninto lietuvių išeivijos dokumentų turinio pateikimą į virtualios elektroninio paveldo sistemos portalą www.epaveldas.lt. Jo rūpesčio ir aktyvios pagalbos dėka į portalą buvo pateiktas išsamus XX a. antrosios pusės Vokietijoje publikuoto lietuvių bendruomenės dokumentinio paveldo skaitmenintas turinys."

Dr.V.Bartusevičius yra vienas iš užsienyje gyvenančių lietuvių mokslininkų, padėjęs kurti Lietuvos įvaizdį moksliniu pagrindu, puoselėja lietuvybę, gerbia, saugo ir propaguoja Lietuvos kultūrą, papročius, tradicijas, kalbą bei istoriją ir deda daug pastangų šių vertybių perdavimui ateinančioms kartoms. Savo ilgamete, nuoširdžia, prasminga veikla dr.V.Bartusevičius garsina Lietuvos vardą ir vienija toli nuo Tėvynės gyvenančius tautiečius. Jo darbai tapo lietuvių bendruomenės Vokietijoje gyvavimo istorijos dalimi. Mes didžiuojamės savo tarpe turėdami tokią garbią ir iškilią asmenybę.

Už visuomeninę-mokslinę veiklą dr.V.Bartusevičius apdovanotas

1999 Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino Ordino "Už nuopelnus Lietuvai" Riterio kryžiumi

2005 Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės garbės aukso ženklu "Už nuopelnus Lietuvai"

2005 Reino-Maino/Pietinio Hesseno regiono "Garbės žymuo" už ypatingas pastangas ir nuopelnus Lietuvių Kultūros Institute Lampertheime ir tautų draugystės suvienytoje Europoje skatinimą

2014 LR URM "Lietuvos diplomatijos žvaigždė" už ypatingus nuopelnus garsinant Lietuvos vardą,puoselėjant ir plėtojant tarpvalstybinius santykius

Dr.V.Bartusevičius yra sukūręs darnią lietuvišką šeimą- džiaugiasi keturiais anūkais; žmona Ona-aktyvi pagalbininkė, iniciatorė ir patarėja visuose jo darbuose; užaugino dukrą Ritą ir sūnų Tomą, kuris labai aktyviai reiškiasi visuomeniniame, politiniame ir kultūriniame Vokietijos lietuvių gyvenime.

Gerb.dr.V.Bartuseviči au, už Jūsų nuveiktus gerus ir prasmingus darbus visa Vokietijos lietuvių bendruomenė, o ypaš Romuvos apylinkė, tariame nuoširdų ačiū ir kartu su Jumis džiaugiamės mokslo premijos paskyrimu. Tai aukštas Jūsų kruopštaus ir nuoseklaus darbo įvertinimas. Linkime Jums sveikatos, energijos, naujų įdomių mokslinių straipsnių, tyrinėjimų, aktyvaus dalyvavimo VLB visuomeniniame, kultūriniame gyvenime.

Irena Timpienė

Vokietijos lietuvių bendruomenės

Romuvos apylinkės pirmininkė